

Bir şehir gerekir: Tel Aviv’de erken çocukluk dönemini stratejik bir öncelik haline getirmek

Daniella Ben-Attar

Ülke Temsilcisi, Bernard van Leer Vakfı, İsrail

Kent95 programımız Tel Aviv-Yafa Belediyesi ile çalışmaya başladığında, başlangıçta belediyenin hangi program ve faaliyetlerini gerçekleştirebileceğini düşündük. Bu tür program ve girişimlerin başarısı, yaygınlaşabilirliği ve sürdürülebilirliğinin öncelikle kurumsal kapasite, mekanizmalar ve politik iradeye, yani kent çapında stratejiler üzerinde birlikte çalışmak için farklı aktörleri harekete geçirme ve günlük işleyiş için yeni mekanizmalar oluşturmaya bağlı olduğunu anlamaya başladık. Beklenmedik bir şekilde Kent95 programı tüm belediyede stratejik bir dönüşümü başlatmış oldu.

Kent95, kent liderlerini ve plancıları kent hayatını 95 cm'lik bir bakış açısıyla, yani 3 yaşındaki bir çocuğun ortalama boyundan görmeye teşvik etmektedir. Kentlerde yaşayan küçük çocukları ve ailelerini etkileyen konular farklı sektörleri kapsıyor olsa da, bir bütün olarak görülmesi gerekir. Erken çocukluk dönemi için kentsel yönetim sadece eğitim, refah ve sağlık gibi genellikle birkaç alana sıkıştırılmış işbirliğinden ibaret değildir. Aynı zamanda genel nüfusa kıyasla küçük çocuklar üzerinde daha fazla etkiye sahip olan ulaşım, hava kalitesi, altyapı ve parklar gibi konuların ele alınmasını da gerektirmektedir.

Yine de 5 yaşın altındaki çocuklar genellikle belediye politikası ve stratejileri açısından görünmez gibidir. Eskiden İsrail'deki diğer kentler gibi Tel Aviv de çocukları, sadece 3 yaşına gelip de resmi okul öncesi eğitim sistemine kaydolduklarında kent sakini olarak tanımaktaydı. Temel ulusal sağlık hizmetlerinin ötesinde, kentlerin küçük çocuklar için neler yapması gerektiği sorusu asla sorulmamıştı. İsrail'deki kent plancıları bu yaş grubunu “kentsel planlamanın kara deliği” olarak adlandırmıştı, çünkü bu yaş grubu için neredeyse hiçbir planlama rehberi veya düzenlemesi bulunmamaktaydı. Çocuklarının bakımını düzenlemek, diğer ailelerle birlikte eğlenmek için güvenli ve ilham veren kamusal alanları bulmak ya da sadece bebek ya da çocuklarıyla birlikte kentte gezintiye çıkmak isteyen taze ebeveynler tek başlarındaydı.

Kent95 belediye yönetim yapısına nasıl eklendi?

Belediyenin liderleri, Kent95 programı ile çalışmak gibi stratejik bir karar verdiğinde, belediye yönetiminin bu stratejiyi nereye yerleştireceği konusunda karar vermesi de gerekiyordu. Bazıları sosyal hizmetler veya eğitimi doğal olarak uygun görmüş olsa da, belediye liderleri yeni kurulmuş olan Topluluk İdaresi Dairesi'nde karar kıldı, çünkü bu bölüm yeni bir başlangıç ve toplum düzeyinde sorunları bütünleştirme potansiyeli gibi bir avantaja sahipti. Topluluk İdaresi,

Bernard van Leer Vakfı tarafından finanse edilen ancak belediye yönetiminin kurumsal yapısı içinde çalışan bir Kent95 Proje Yöneticisi atadı.

Diğer belediye dairelerinde farkındalık yaratıldı

Daha sonraki adımda birbirinden farklı olan çeşitli uygulayıcı ve karar vericiler arasında da yeni stratejinin kendilerini de ilgilendirdiği konusunda farkındalık yaratılmıyordu. Örneğin, Şehir Mühendisi ya da Ulaşım Plancısı, bebekler açısından “beyin kurucu” potansiyele sahip bir rol üstlendiğini hemen anlayamadı. Kent95 program yöneticisinin iş tanımı ise erken çocukluk dönemine entegre, sektörler arası bir şekilde yaklaşabilmek amacıyla, açık ve net bir şekilde çeşitli departmanlarla birlikte çalışması gerektiğini belirtmekteydi. Kent95 program yöneticisi de yönetimin desteği ve Toplumsal Gelişim Yöneticisi ile birlikte, Kent95’i kamu sağlığından veri toplamaya, mühendislikten parklara ve rekreasyona kadar belediyedeki kilit paydaşlara sunmak için bir “belediye kampanyası” başlattı.

Multidisipliner bir ekibin oluşturulması

Önemli bir dönüm noktası ise, iki etkili üst düzey yönetici yani Şehir Mühendisi ve Topluluk İdaresi Başkanı da dâhil olmak üzere, disiplinlerarası bir belediye yönetici ekibinin bir hafta süren ve BvL Vakfı tarafından finanse edilen erken çocukluk dönemine yönelik girişimleri yönlendirme ve yaygınlaştırma hakkındaki Harvard yönetici kursuna katılmaları oldu. Yaşanan deneyim, kısmen böylesine bir üst düzeyde ve bölümler arası grubun birlikte yoğun zaman geçirmesi ve kısmen de katılımcıların beyin gelişimi ile kamusal alan ve kent yönetiminin uzun vadede çocukların insani gelişimini nasıl etkileyebileceği konusunda edindiği bilgi ve birikimden dolayı dönüştürücü nitelikteydi.

0-3 yaş grubu çocukları görünür kılmak

Başlangıç niteliğindeki ilk aktiviteler, özellikle şehrin ödüllü çevrimiçi platformu Digitel’in bir uzantısı olan Digitaf da dâhil olmak üzere (bu isim İbranice’de ‘çocuklar için dijital platform’ anlamına gelen bir kelime oyunudur) farklı alanlarda geliştirilerek uygulamaya alındı. Digitaf, çocuk bakımından oyun alanları ve “sağlıklı bebek” kliniklerine kadar aileleri akıcı bir şekilde hizmetlere bağlamaktadır. Bu platforma Vroom uygulamasıyla kurduğu ortaklık üzerinden ebeveynlik hakkında ipuçları sunuyordu ve sığınmacı halka da ulaşmak amacıyla içeriğin farklı dillerde çevirileri de bulunuyordu. Kentin dört bir yerine pankartlar asıldı ve Belediye Başkanı tarafından yapılan açılış etkinliği için Belediye Binası’na 5.000’den fazla ebeveyn ve küçük çocuk geldi. Digitaf sadece kent içinde değil, kent yönetiminde de farkındalık yarattı. İlk birkaç hafta içinde çocuklara dijital platforma erişim sağlamak için 18.000’den fazla kart verildi. Ancak, belediyenin diğer dairelerinin gösterdiği ilgi ve iyi niyetle bile Kent95 kavramlarını açıklamak zordu. Görev alan ekibin kamusal alana odaklandığı Harvard kursu sonrasında, kent yönetimi sadece 6 yaşından küçük çocuklara yönelik oyun parkları için ek 3,5 milyon Euro tutarında yatırım yapacaklarını açıkladı.

“Belediyenin liderleri, Kent95 programı ile çalışmak gibi stratejik bir karar verdiğinde, belediye yönetiminin bu stratejiyi nereye yerleştireceği konusunda karar vermesi de gerekiyordu.”

△ Fotoraf: Oded Antman/Bernard van Leer Foundation

Kent95 ekibi bu fonları erken çocukluk dönemi gelişimi için etkili bir şekilde kullanmanın bu yaş grubu için yeni oyun parklarında kullanılacak malzeme siparişinden daha kapsamlı, peyzaj, doğa ve sivil katılımı içerecek bir yaklaşım gerektireceğini biliyordu. Ancak ikna edici teorilerin nasıl olabileceğine dair sınırlar belliydi. Belediyedeki farklı dairelerin yöneticileri, bu tür yerleri kendileri görmeli ve deneyimlemeliydiler.

Kentten kente öğrenim yoluyla yeni şampiyonları harekete geçir

Tel Aviv Kent95 Ekibi'nin talebi üzerine, Bernard van Leer Vakfı, farklı sektörlerden üst düzey Tel Aviv yönetimi için yürünebilir, bisiklet dostu, insan dostu ve dünyanın çocuk gelişimi açısından en iyi kentleri arasında sayılan Danimarka'nın Kopenhag kentine bir inceleme gezisini finanse etti. Gehl mimarları ve Tel Aviv'deki ortaklarımızla işbirliği yaparak dikkatlice bir güzergâh tasarladık ve üst düzey yöneticilerinin neredeyse bir hafta boyunca yolculuğa çıkmasına izin vermesi için ikna edilmesi gereken belediye başkanlarına bu fikri kabul ettirdik.

Yoğun bir takip çalışmasının ardından inceleme gezisinden elde edilen bazı sonuçlar görünürlük kazandı. Parklar ve bahçeler müdürü, Tel Aviv'in ilk doğadan ilham alan halka açık parkını kurdu. Bu parkta ebeveynlerin küçük çocuklarının gelişimsel oyunlarıyla etkileşimini teşvik etmek için kum havuzlarının yanında bir oturma alanı sistemi geliştirmeleri düşünülmüştü. Sosyal hizmetler dairesi müdürü belediye sağlık sistemi aracılığıyla ilk kez anne olan kadınlara ev ziyaretleri düzenlemeye karar verdi ve sağlıklı bebek klinikleriyle toplum merkezlerini birbirine bağlamak için kamu idaresiyle birlikte çalıştı. Kent idaresi de ebeveynliğe destek veren faaliyetler ve çocukların oyun oynamaları için bu yeni, entegre mahalle düzeyindeki alanlara ek fonlar sağlamaya karar verdiler ve daha çok pedagoji öğretmeni istihdam edilmesini ve etkinliklerin uygun bir maliyetle sunulmasını sağladılar.

Yaygınlaştırma için ortak bir stratejiye doğru

Erken çocukluk dönemi gelişiminin daha geniş gündeme nasıl bağlandığını ortaya koyan Kent95 stratejisi ve kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamını genişletti ve Tel Aviv'de erken çocukluk dönemi için yeni şampiyonlar yarattı. Kopenhag ekibi, daha geniş bir paydaş grubu içinde bir şehir vizyonu ve stratejisi oluşturmak amacıyla geliştirilmekte olan daha geniş süreçlere öncülük edecek olan Kent95 için resmi bir yürütme kuruluna dönüştü.

Orta düzey yönetim ile uygulamada yer alacak katılımcıları aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağıya destek oluşturmak için sürece dâhil ederek ortak sahiplik ve sektörler arası işbirliği yaratıldı. Bu sayede de küçük çocuklar şehir için stratejik bir öncelik haline getirildi ve sürdürülebilir desteklemelerin daha büyük ölçüğe taşınabilmesi için temeller geliştirildi.

“Erken çocukluk dönemi gelişiminin daha geniş gündemlere nasıl bağlandığını ortaya koyan Kent95 stratejisi ve kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamını genişletti ve Tel Aviv’de erken çocukluk dönemi için yeni şampiyonlar yarattı.”